

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16 Eylül 2024
Sayı : 773

10/1777

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yayın yasaklarının ve internet dahil kitle iletişim mecralarında erişimin engellenmesi ya da içeriğin çıkarılması kararlarının incelenerek bu kararların hangi olay/durum/içerik üzerinde yoğunlaştığının ve kararların siyasal, toplumsal ve ekonomik etkileri ile nedenlerinin araştırılması ile bu konu hakkında gerekli yasal düzenlemelerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

Semra Dinger
Ankara Mu.

Seyhan Dincer
Diy. Mu.

Utku Gökçöre
Eskişehir Milletvekili

Turan Taşkın ÖZER
İstanbul Milletvekili

HAZ KAPASU
Sivas Milletvekili

Gizem Özacan
Muğla Mu.

Tahsin Ocaklı
Rize Mu

Namık TAN
İstanbul Milletvekili

Cumhur Uzun
Muğla Mu.

Nermi Yıldırım Koro
Hatay Mu.

Ediz ÜN
Edirne Milletvekili

Vel: Aqbaba
Malatya Mu.

Yunus Emre
İstanbul Mu.
Aydın Y.
Ankara

[illegible]

Gerekçe;

Yayın yasağı ve internet dahil kitle iletişim mecralarında erişim engellenmesi ülkemizde Basın Kanunu'nun 3/2 maddesi, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamında verilmektedir.

Mahkemelerin verdiği yayın yasakları, mevzuat hükümlerinin sınırlarını aşarak, adeta bir sansür aracı haleni gelmiştir. Bunun en net örneği yayın yasaklarının yıllara göre sayılarıdır.

Son 8 yılda 914 yayın yasağı kararı verildi. 8 yıl içinde sadece bir ay herhangi bir mahkemeden yayın yasağı kararı çıkartılmadı. Bu da 3 günde bir mahkemeler tarafından yayın yasağı verildiği anlamına gelmektedir.

Erişim engellenmesi ve içerik çıkartılması kararları ile ilgili ise kurumların kamuoyu ile paylaştıkları resmi bir veri yok. Konuyla ilgili çalışma yapan Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in paylaştığı verilere göre, 2023 soru itibariyle erişimi engellenen web sitelerinin ve alan adlarının toplam sayısı 953 bin 415.

Anayasa'nın 28. Maddesinde yer alan "Basın hürdür sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır" hükmünü neredeyse hükümsüz bırakan bu yasakların, özellikle son yıllarda bir yandan kamuoyunun geniş bir kesimi tarafından önemsenen diğer yandan ise siyasi şahsiyetlerin illiyetlerinin bulunduğu olay ya da durumlarla ilgili verildiği görülmektedir.

Bazı soruşturma ve davalar için verilen yayın yasağı kararları makul ve ölçülü karşılansa da geline nokta durum, hakikatin toplumun bazı kesimlerince bilinmesinin kasıtlı olarak önlenmesi halini almıştır. Bu aslında orta çağ döneminden gelen "Bilmesinlercilik" anlayışıdır. Bu anlayışın temelinde, iktidarı elinde tutanların bilginin yayılmasıyla yönetim güçlerinin sarsılacağı düşüncesi yatar. Bu nedenle kamunun bilgiye ulaşmasını kasıtlı olarak engellerler.

Oysa, bilgi yayıldıkça ve çeşitlendikçe hakikat daha güçlü ortaya çıkar. Bunun son örneği Narin Güran cinayetinde yaşanmıştır. Kamuoyunun büyük bir kesimini etkileyen bu olayda elbette yanlış bilgiler, bilgiye dayalı olmayan yorumlar da yayılmış. Bunun önüne geçilemeyeceği gibi makul ölçülere çekilebilmesi adına önlemler alınmalıdır. Ancak olayın tamamına bakıldığında basın mensuplarının basın meslek ilkeleri çerçevesinde ve "halkın haber alma hakkı" kapsamında yaptıkları haber ve yayınlar ile olayın çerçevesini değiştiren pek çok bilgi açığa çıkmıştır. Bu hem kamuoyunun doğru bilgilenmesini sağlamamış hem de soruşturmanın çeşitlenmesine olanak tanımıştır. 8 yaşında bir kız çocuğunun kaybı ile başlayan olay toplumsal bir meseleye dönmüş, bir cinayet vakasından öteye geçerek çocuklara yönelik şiddet, yerel ve genel ölçekte toplumsal yapı, siyasi figürlerin etkileri tartışılmaya başlanmıştır.

Kısaca, istisnai durumlar ayrı tutulmakla birlikte yayın yasakları ya da erişim engellenmesi ve içerik çıkartılması kararları kamuoyunun bilgilenmesinin önüne geçmekte, bir sansür ortamı yaratmaktadır.

Bu nedenle, yayın yasaklarının ve internet dahil kitle iletişim mecralarında erişim engellenmesi ya da içeriğin çıkarılması kararlarının incelenerek bu kararların hangi olay/durum/içerik üzerinde yoğunlaştığının ve kararların siyasal, toplumsal ve ekonomik

etkileri ile nedenlerinin araştırılması ile bu konu hakkında gerekli yasal düzenlemelerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

